

Jordi Sierra i Fabra

“El meu policia és formigueta, no faig un James Bond”

El comissari Miquel Mascarell, ideat per Jordi Sierra i Fabra, és un policia que no pot ser policia. Convertit en l'últim agent de la Barcelona republicana a la primera novel·la de la saga, el protagonista arrossega des d'aleshores el pes d'una carrera professional truncada per la guerra. “No porta pistola i no té més remei que actuar en solitari. És un heroi perdedor, supervivent i atípic”, el defineix Sierra i Fabra (Barcelona, 1947).

Després de perseguir obres d'art espoliades pels nazis, repescar casos del passat i investigar els secrets del cadàver d'una jove, el comissari Mascarell s'enfronta a *Vuit dies de maig* (Rosa dels Vents) a les incògnites de dues morts provocades, aparentment, per venjança. Defugint els thrillers i les novel·les negres amb grans escenes d'acció, les històries de Sierra i Fabra es guien pels

mètodes policials més tradicionals, en què les eines del comissari són, bàsicament, observar els escenaris, parlar amb la gent i fer deduccions després de donar voltes a totes les hipòtesis. “El meu policia és formigueta, no faig un James Bond”, subratlla l'escriptor, que confessa que està “fart” de les ficcions d'intriga “amb grans aparells, sistemes tecnològics punters i identificacions de cares”. A través de la saga policíaca, Sierra i Fabra reivindica una manera d'investigar inspirada en Agatha Christie i en què, per atrapar els culpables, cal “anar a poc a poc i fer les preguntes precises a la gent”, diu.

Tot i que el comissari Mascarell només pot comptar amb ell mateix per a les seves recerques, no està del tot sol. A la vuitena novel·la de la sèrie hi té un paper rellevant la Patro, la seva parella, que en aquesta ocasió estarà embarassada i a punt de sortir de comptes. La diferència

VUIT DIES DE MAIG
JORDI SIERRA I FABRA
ROSA DELS VENTS
336 PÀG. / 17,90 €

a
llegim

44-45

● Entrevista al poeta Enrique Badosa, que rebrà un homenatge ● Cinquè volum de 'La meua lluita' de Knausgard

46-47

● 'El simpatitzant', una novel·la sobre totes les visions de la guerra ● Es reedita 'Sandàlies d'escuma' d'Anglada

Tres maneres de prémer el gallet

José Luis Correa

“La novel·la negra actual és un calaix de sastre on hi cap tot”

Per primera vegada després de 15 anys d'existència, el detectiu Ricardo Blanco és ahora investigador i víctima. “Els lectors porten anys preguntant-me quan em carregaré el protagonista, així que vaig decidir començar la novel·la disparant-li un tret”, explica José Luis Correa (Las Palmas de Gran Canaria, 1962). Però a *El detective nostàlgico* (Alba) el protagonista no només s'enfronta als efectes d'una bala que no acaba amb la seva vida, sinó també a una pallissa que el deixa convallescent a casa, des d'on intentarà unir les peces i esbrinar qui el vol mort.

Correa converteix en víctima el personatge principal per retornar-lo al passat. “Al principi creu que

l'agressió prové d'un cas anterior, i això em serveix d'excusa per plantejar reflexions sobre els seus records”, assenyala l'escriptor, que defineix la novena entrega de la saga com “un viatge interior i nostàlgic”. L'autor és conscient que la història “no té el dinamisme d'una novel·la negra” perquè el protagonista es passa gran part de la trama intentant moure les peces del cas des del sofà. Tot i això, aquesta qüestió no preocupa Correa, que prefereix centrar els seus esforços “a explicar coses que passen a la gent normal amb les úniques llicències que permet la ficció”.

Si bé l'escriptor construeix una narració tranquil·la que esquiva els trets dels thrillers més diligents, aquesta opció no l'allunya de la vi-

EL DETECTIVE NOSTÀLGICO
JOSÉ LUIS CORREA
ALBA
216 PÀG. / 17 €

olència, que és present al relat i està lligada a la moral dels personatges. “La violència no té sentit sense la culpa”, analitza Correa, que reconeix que no li interessin “els personatges sense conflictes morals com ara psicòpates freds i assassins en sèrie”. En canvi, sí que se sent encuriós pels baixos fons de les ciutats i pels inferns de la prostitució. Per això el seu detectiu es veu obligat a treballar colze a colze amb les treballadores d'un bordell. Aquest entorn permet introduir la història “a la part més subterrània de les ciutats, a un món on la il·legalitat i la immoralitat prenen forma”.

La introspecció és intrínseca a les aventures del detectiu Ricardo Blanco, que en aquesta història ja frega la seixantena i s'endinsa en

CRISTINA CALDERER

d'edat entre ells dos i la paternitat imminent són dues temàtiques que apareixen de retruc en la història, en què té un paper rellevant aquesta relació "d'esperança i de supervivència".

Recuperar fantasmes del passat

La vaga dels tramvies del març del 1951 és l'escenari de l'última aventura de Mascarell, que es mou en l'atmosfera fosca i angoixant de la postguerra i en la incertesa provocada per aquella crisi del transport. "El meu pare va perdre la guerra i mai me'n va parlar. La gent vivia amb la por al cos", recorda Sierra i Fabra, que utilitza la fusió de novel·la negra i històrica per "recuperar els fantasmes del passat i alliberar-los" amb un policia honest que intenta lluitar contra aquesta societat atemorida. Malgrat que a *Vuit dies de maig* Mascarell té 66 anys, tot apunta que la seva jubilació trigarà a arribar. Si més no, així ho té previst Sierra i Fabra, que ja ha enllestit la pròxima novel·la de la sèrie, prevista per a l'any vinent. També té al cap alguns detalls de les següents entregues, però encara no sap com s'ho farà amb els títols. "Fer històries de vuit i deu dies em va costar molt. Potser repetiré algun número que ja he utilitzat, ja ho veurem", reflexiona. ♦

XAVIER BERTRAL

Teresa Solana "Els monstres no estan més enllà de nosaltres mateixos"

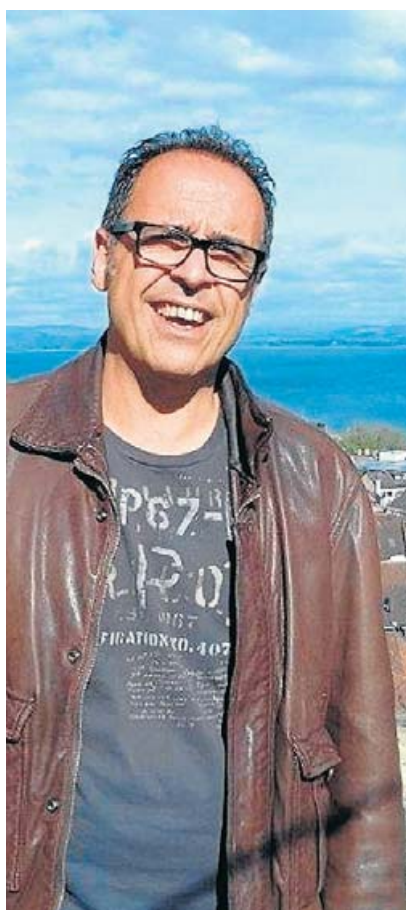
Els límits del gènere negre són difusos. Lluny de seguir els preceptes marcats pels clàssics, alguns autors opten per eixamplar-los i, a partir dels crims, aprofundir en les relacions, les misèries i la condició humana

♦♦♦♦♦ Núria Juanico

una espiral de reflexions per replantejar-se la pròpia vida. Mentre espera pacientment que les ferides se li curin, el detectiu s'endinsa en monòlegs interiors sobre la modernitat i els canvis constants de la realitat. "S'adona que viu en un món capitanejat per les noves tecnologies i no se'l sent seu", assenyala Correa, que admet que comparteix aquesta sensació amb el protagonista i l'atribueix "al fet d'exercir de professor i, sobretot, de ser pare".

Parlar del bé i del mal

Per a Correa, les aventures del seu detectiu són la via per explorar qüestions sobre la condició humana. "A cada llibre del detectiu explico el que em ve de gust a través de les investigacions, que tenen un paper secundari", destaca l'escriptor. José Luis Correa concep la novel·la negra actual com "un calaix de sastre on hi cap de tot: thrillers polítics, crims i investigacions, històries científiques i relats sobre la condició humana". Així, l'autor equipara el gènere amb la novel·la existencial perquè, des del seu punt de vista, al capdavall "totes parlen del bé i del mal". ♦

ALBA EDITORIAL

No hi ha detectius herois ni psicòpates amb plans enrevessats a l'últim recull de relats de Teresa Solana (Barcelona, 1962). Embolcallats en el gènere negre, els seus contes es caracteritzen, precisament, per seguir la pista d'una sèrie de personatges quotidians, d'aquells que podrien treure el cap rere una cantonada qualsevol. Per les vuit històries de *Matèria grisa* (Amsterdam) hi passen persones tan aparentment innocents com una jubilada que lloga part del seu pis a turistes, un ambaixador britànic amb una esposa bocamolla, una intèrpret neorural i la filla d'una família burgesa amb la pell molt fina. Serien homes i dones sense cap mena de rellevància si no fos perquè tots tenen les mans tacades de sang.

"Introduir un crim en la vida dels personatges em permet portar-los a l'extrem i treure'n suc, perquè a partir d'aquí han de reaccionar", explica Solana, que amb aquest recull ha guanyat el 19è premi Roc Boronat. Assassinats a sang freda, cadàvers del passat que reapareixen de sobte, morts en sèrie i delictes d'estafa posen els protagonistes contra les cordes i en fan sortir les misèries. A diferència d'altres autors del gènere negre, Solana no s'interessa tant per les investigacions i la sang i el fetge implícits en els crims com per com aquests crims impacten en la vida de víctimes i botxins. "No parlo de grans assassins en sèrie que maten de forma aleatòria. Però és que, en general, el món no és com el retratem els autors de novel·la negra, on a cada carrer hi ha una persona disposada a assassinar", subratlla l'escriptora, que defensa que

MATÈRIA GRISA
TERESA SOLANA
AMSTERDAM
148 PÀG. / 17,90 €

"els monstres no estan més enllà de nosaltres mateixos i ens hi podem convertir en qualsevol moment".

Humor punyent i crític

La mirada irònica amb tocs satírics de Solana esquitxa les seves històries amb un humor punyent i enginyós, que beu de les picades d'ullet i les situacions properes a l'absurd. D'aquesta manera, l'autora ha procurat esquivar la perspectiva tràgica o tremendista i donar pes a un sentit de l'humor que li permet "posar distància amb els personatges", però també retratar des del seu particular punt de vista certs sectors de la societat. "La meua visió més crítica va dirigida a la gent que té el poder de prendre decisions", indica Solana. Un dels relats en què aquesta intenció és més evident és *Nit d'estrena*, que narra les vicissituds d'una dona de bona família condemnada a assistir a les òperes del Liceu. "Volia recrear el moment en què el teatre va retre un homenatge a Franco el 1943. També tenia moltes ganes d'escriure una història que passés al Liceu", admet.

L'essència dels personatges actua com un tret en comú que emparenta els relats, però no és l'únic. Tots els contes estan entrelligats per vincles més o menys subtils. "Volia que els relats funcionessin de forma independent, però també que estiguessin lligats entre ells", matisa Solana, que va escriure la major part dels contes amb aquesta idea al cap. És la primera vegada que elabora un recull seguint aquesta estructura, que fa que el llibre es pugui concebre com un recull de contes i, alhora, com una novel·la de fragments que, units, formen un mosaic de les dissorts humanes. ♦